

DRAGØR KOMMUNE

Evaluering af år tre med folkeskolereformen

Skoleåret 2016-2017

Skole- og Kulturafdelingen

07-06-2017

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING.....	1
METODE.....	1
GENSTANDSFELT	2
HELHEDSVURDERING	4
REFORMENS ELEMENTER	5
EN GOD SKOLEDAG.....	5
OVERVEJELSER FREMADRETTET	6
LÆNGERE OG VARIERET SKOLEDAG.....	6
TABEL 1. OVERSIGT OVER ANTALLET AF BØRN I SFO OG KLUB	8
OVERVEJELSER FREMADRETTET	8
BEVÆGELSE	9
OVERVEJELSER FREMADRETTET	10
ÅBEN SKOLE	10
OVERVEJELSER FREMADRETTET	12
PAUSER	12
OVERVEJELSER FREMADRETTET	13
LEKTIER	13
OVERVEJELSER FREMADRETTET	14
LÆRINGSMÅLSTYRET UNDERVISNING	15
OVERVEJELSER FREMADRETTET	16
ØNSKER TIL EN ENDNU BEDRE SKOLEDAG.....	16

Indledning

I Dragør kan vi være stolte af vores skolevæsen – et skolevæsen, hvor eleverne trives, klarer sig godt i de nationale test og ved folkeskolernes afgangsprøver. Men selv i et skolevæsen der præsterer godt, er der plads til forbedring. Ambitionerne for folkeskolen er lokalt og nationalt høje, og med implementeringen af folkeskolereformen er der store forventninger til, at skolerne gør alle børn så dygtige som deres potentiale rækker samt forbedrer de faglige resultater og øger trivslen i skolen. Dette er også opgaven i Dragør, selvom vi allerede ligger på et relativt højt niveau.

I foråret 2015 og 2016 udførte skoleafdelingen i Dragør Kommune en række fokusgruppeinterviews med elever, medarbejdere og forældre, som havde til formål at undersøge deres oplevelser og refleksioner af, hvordan det er at gå i skole i Dragør. Denne evaluering er gentaget i foråret 2017 af skoleafdelingen. Fokus for evalueringen har været på folkeskolereformens elementer. Med evalueringen af folkeskolereformens elementer er det hensigten at følge implementeringen af folkeskolereformen, samt hvordan denne opleves af elever, medarbejdere og forældre.

Metode

Evalueringen består af kvalitative gruppe- eller fokusgruppeinterviews. Der er gjort brug af en tragtmodel, hvor deltagerne først er blevet stillet et bredt overordnet spørgsmål omkring, hvad en god skoledag for dem er, samt hvordan deres skoledage er. Efterfølgende er interviewene fortsat i en mere struktureret form, for at sikre svar på genstandsfeltets specifikke spørgsmål. Tanken med at lave gruppe- og fokusgruppeinterviews er primært, at sikre plads til nuancer i de forskellige målgruppers besvarelser samt opnå kendskab til målgruppernes måde at tale sammen om skolen og reformens elementer på. Derudover er det hensigten at få et indblik i deres oplevelser og beskrivelser af deres egne, deres elevers eller deres børns skolegang.

For at sikre at alle målgrupper bliver repræsenteret ligeligt i rapporten, er der foretaget fem interviews med henholdsvis elever fra indskolingen, mellemtrinnet og udskolingen, samt med medarbejdere og forældre. Til hvert interview har været indbudt seks personer, to fra hver skolematrikel. Dette er gjort med henblik på at nuancere beskrivelserne med lokale perspektiver.

Til interviewene er udarbejdet særskilte interviewguides til hver målgruppe, de overordnede undersøgelses- og evalueringsspørgsmål er de samme. Ved de yngste elever har der i højere grad været tale om gruppeinterview end om fokusgrupper, og der er derfor brugt en mere struktureret spørgeguide. Der er også udarbejdet spørgsmål til de øvrige målgrupper, men disse skal ses mere som inspiration end som en egentlig spørgeguide. Spørgsmålene i interviewene har ofte haft karakter af opfølgende spørgsmål, enten strukturelle spørgsmål (eks. "I siger at I ikke har tid nok, hvad kan det handle om ..., hvad kan det ellers handle om...") eller kontrastspørgsmål (eks. "Hvis planlægning på den måde fungerer dårligt, hvad ville så være en god måde at planlægge på?"). Denne tilgang muliggør også, at emner måske fylder mere i interviewsituationen end interviewpersonen måske havde forestillet sig på forhånd. På den måde er der også mulighed for at der opstår ny viden i selve interviewene, som kan belyse genstandsfeltet.

I hvert interview blev alle interviewdeltagere indledningsvis kort introduceret til formålet med interviewet om, at blive klogere på deres forståelser og oplevelser af deres skolegang, med fokus på folkeskolereformens elementer. Afslutningsvis i interviewene blev interviewdeltagerne spurgt om de havde nogle ønsker, som kunne forbedre deres skoledag.

Interviewene er foretaget den 19. april 2017 af to udviklingskonsulenter fra Skole- og Kulturafdelingen.

Genstandsfelt

Genstanden for denne evaluering er folkeskolerne i Dragør med fokus på de elementer, som er blevet indført med folkeskolereformen. Dette perspektiv er valgt med henblik på at følge udviklingen og realiseringen af reformens hensigter.

De elementer af skolereformen, som Skole- og Kulturafdelingen er optaget af i evalueringen er følgende:

- Bevægelse
- Understøttende undervisning*
- Pædagoger i skolen*
- En længere varieret skoledag
- Pauser
- Lektiecafe

Herudover vurderer Skole- og Kulturafdelingen, at det ville være relevant at få en forståelse af målgrupperens oplevelser af og refleksion over:

- Åben skole

- Læringsmålstyring

*Der er i denne evaluering valgt ikke at spørge direkte ind til understøttende undervisning som begreb, da der i løbet af de sidste tre år er sket en udvikling i brugen af understøttende undervisning, som nu dækker over flere ting. I Dragør er understøttende undervisning fordelt ud på samtlige timer, således at medarbejderne har mulighed for at variere undervisningen, både med aktiviteter i den "almindelige" klasseundervisning eller lave "anderledes" undervisning fx på fleksdage. Derved inddrages understøttende undervisning i afsnittene omkring varieret undervisning, åben skole og bevægelse.

* Der er i år valgt ikke at gå i dybden med emnet omkring pædagoger, da der udarbejdes en særskilt evaluering af klubpædagogernes indtræden på mellemtrinet.

Helhedsvurdering

En god skoledag for børn og medarbejdere er grundstenen i en god skole. Børnene er i denne evaluering glade for at gå i skole i Dragør, og de beskriver mange gode elementer ved deres skoledag, men de beskriver også ting, der kunne gøres bedre. I forhold til evalueringens genstandsfelt påpeger børnene og lærerne, at skoledagen med fordel kunne varieres og gøres mere sammenhængende. Børnene oplever, at skoledagene bliver meget lange når der er meget undervisning, hvor det er læreren der taler og hvor de laver opgaver i bogen meget af tiden. Børnene efterlyser, at de selv kan være mere aktive i timerne. Særligt fra mellemtrin og op til udskoling gives der udtryk for, at bevægelse eller variation forsvinder mere og mere ud af timerne. Lærerne oplever, at det bliver sværere at lave læringsaktiviteter og undervisning der involverer bevægelse, når det faglige niveau bliver højere og eleverne ældre. Overordnet efterlader evalueringen et indtryk af, at skoledagens aktiviteter med fordel kunne koordineres bedre med henblik på at sikre en sammenhængende og varieret skoledag, der har den enkelte elevs læring og trivsel i centrum. Børnene beskriver, at skoledagens længde er tilpas, men at den gerne må være kortere. Medarbejderne ønsker kortere skoledage. Nogle forældre vil gerne have kortere skoledage, da det kan skabe ro og modvirke, at deres børn bliver meget trætte. De ønsker i den forbindelse, at der er mere fokus på at skabe en mere sammenhængende og varieret dag for børnene. De børn vi interviewede gik alle til noget i deres fritid og følte ikke, at skoledagens længde har påvirket om de går til noget i deres fritid. Der er stor forskel på, hvor mange lektier børnene og forældrene beskriver at have for derhjemme. Nogle har aldrig noget for, mens andre af de interviewede sidder i op til halvanden time hver dag. Mængden af lektier afgøres tilsyneladende ved, hvorvidt eleverne når opgaverne i skolen. Dermed er det ofte de børn, der har nemt ved opgaverne, der ikke har lektier for, mens de børn som ikke har nemt ved opgaverne i skolen også har lektier for derhjemme. Mængden af lektier synes begrundet ud fra en tanke om, at nå et bestemt pensum frem for at tage udgangspunkt i det enkelte barns læring.

Arbejdet med den åbne skole forbindes med fleksdagen i interviewene. En dag som lærere, børn og forældre er glade for. Denne dag giver god mulighed for at variere aktiviteterne og skabe sammenhæng. Arbejdet med læringsmål og MinUddannelse varierer meget, og der er forskel på hvorvidt der arbejdes systematisk med disse.

I alle interview beskrives det, at det er særligt godt i skolen, når der er to voksne i undervisningen, da dette giver mulighed for mere variation, mere hjælp og er med til at skabe ro i klassen. I forhold til pauserne oplever børnene, at de får pauser og at de i større omfang end tidligere ved hvornår de ligger, men her er der dog forskel på matriklerne. Lærerne oplever, at de giver flere pauser end før.

Reformens elementer

Dette afsnit er opdelt i ni underafsnit, som hver repræsenterer genstandsfeltets elementer. Afsnittet er opdelt således at elever, medarbejdere og forældres oplevede virkelighed og forståelser af folkeskolereformens elementer først præsenteres og udlægges. Disse følges op med fremadrettede overvejelser.

En god skoledag

Hvert interview er begyndt med et åbningsspørgsmål, hvor deltagerne skulle drøfte, hvad en god skoledag er for dem. Elever, medarbejdere og forældre er overordnet enige om, hvad en god skoledag bør indeholde. En god skoledag er en dag hvor man bevæger sig, hvor man selv er aktiv i undervisningen, er kreativ, hvor man har det sjovt, og hvor det er muligt at fordybe sig. Det er også godt når skoledagen er anderledes. En medarbejder udtaler, at *"Når eleverne har en god skoledag, så har vi det også"* og en elev udtaler; *"Når jeg selv er aktiv i undervisningen er det bedst"*. En forælder beskriver, at en god skoledag for hendes barn er *"Når hun er kommet videre med sine ting i skolen"*. Altså at barnet har oplevet, at de i skolen har kunnet hjælpe hende videre med nogle af de udfordringer, som hun har haft i forhold til det faglige.

Eleverne giver udtryk for, at de tit har en god skoledag, men at det ikke er hver dag man er på tur eller kan være kreativ. Medarbejderne påpeger, at forskellen på en god og en knap så god skoledag for dem hænger meget sammen med, hvorvidt de har haft tid til at forberede sig ordentligt. Lærerne vil gerne være forberedte hver dag og skabe en god skoledag, men føler sig hæmmet af strukturelle rammer i forhold til dette. Lærerne giver udtryk for, at de ofte oplever, at de ikke har tid nok til at forberede den gode varierede undervisning, som de gerne vil levere. De giver udtryk for, at de ofte bruger fagbøgerne og laver undervisningen ud fra dem. Det opleves som utilfredsstillende for lærerne, da de gerne vil skabe mere variation i deres undervisning. Eleverne beskriver, at en skoledag og undervisningen er kedelig: *"Når lærerne taler meget og man skal lave kopiark eller opgaver i bogen hele tiden"*. Nogle elever synes dog, at det også kan være godt nogle gange at have sådan nogle opgaver, men også disse elever giver udtryk for, at det ikke skal være hele tiden. På nogle måder efterlader interviewene et indtryk af, at det for nogle klassetrin er gået tilbage med variationen i undervisningen. Dette begrundes af lærerne med, at det er svært at finde den nødvendige tid til at planlægge varieret undervisning og læringsaktiviteter.

Overvejelser fremadrettet

Der er i alle interviewene bred enighed om, hvad en god skoledag skal indeholde, hvilket kan være et godt afsæt for det videre arbejde. Der skal være bevægelse, variation og eleverne skal være aktive i undervisningen.

Vi er klar over, at der fortsat er et arbejde at gøre i forhold til den varierede skoledag og der er derfor indskrevet følgende i udmøntningsdokumentet: "(...)*Det fordrer, at det tværfaglige samspil og samarbejde mellem lærere, pædagoger og andre aktører understøtter den fælles opgave med at udvikle læringsfællesskaber, der fremmer alle børns læring.*"

Længere og varieret skoledag

Skoledagen er blevet længere for eleverne, men hvorvidt den opleves som lang afhænger meget af, hvor varieret undervisningen har været.

I interviewene giver nogle af eleverne fra indskolingen udtryk for, at dagens længde er tilpas, da der bliver lavet mange forskellige ting i timerne og i løbet af dagen. Alle elever kan også komme med eksempler på, hvor undervisningen har været anderledes og sjov med dyre-stratego eller klippe staveord ud og klistre dem op på væggen.

I takt med at eleverne bliver ældre, beskrives der i interviewene en tendens til at undervisningsformen varieres mindre. Flere elever nævner også, at man laver meget det samme i timerne. Der er tilsyneladende en tendens til, at jo ældre eleverne er, jo mindre variation oplever de; *"Vi sidder rigtig meget og bare lytter på læreren"*. Det påpeges at variation i timerne er godt, fordi det gør, at man glæder sig til timerne og man

bliver mindre træt. De fremhæver forskellige stratego-spil og tyskrundbold. Derudover beskriver eleverne, at de bedste timer er dem, hvor man selv er aktiv. Eleverne giver udtryk for, at det med at være aktiv i timerne ikke nødvendigvis er det samme som at være på udflugter eller sådanne aktiviteter, men også har noget at gøre med selve måden, man arbejder med det faglige stof på. Det kan være, at man som elev har indflydelse på, hvilke opgaver man laver m.m. Derudover fremhæves forløb, hvor man fx har lavet et forløb med et minisamfund og på den måde er aktiv i selve det faglige arbejde, men på en anden måde end ved traditionel undervisning. Modsat beskriver eleverne, at de timer hvor de laver opgaver i bogen kan blive meget tunge og kedelige, særligt hvis hele dagen er præget af dem. Derudover beskriver eleverne også, at der kan være udfordringer i forhold til at kunne få hjælp til sine spørgsmål i timerne, når de arbejder meget i bogen, da læreren ikke altid kan nå rundt til alle eleverne. Flere elever fra mellemtrinnet og udskolingene siger, at de bliver meget trætte sidst på dagen, og især timen mellem kl. 14 og 15 er hård og de har svært ved at koncentrere sig. Det beskrives igen som særligt hårdt, hvis timerne er præget af, at det er læreren der taler og eleverne beskriver sig selv som mindre aktive. Nogle medarbejdere påpeger i deres interview, at eleverne nok ikke oplever, at der er variation i timerne og at de som lærere følger sig bundet af, at skulle nå pensum og derved har svært ved også at forberede en varieret undervisning. Lærerne giver også udtryk for, at de tvivler på, at den længere skoledag rent faktisk gør eleverne dygtigere.

Medarbejdere og forældre påpeger også, at skoledagene er lange, og at det medfører, at eleverne ikke i samme grad har mulighed for at socialisere uden for skoletiden i form af klub, legeaftaler eller sportsaktiviteter. Eleverne giver i interviewene ikke udtryk for, at de har skåret ned på fritidsaktiviteter. De elever vi har interviewet, dyrker stadig deres fritidsaktiviteter trods den længere skoledag, og mange af dem går til flere ting flere gange om ugen. Vi spurgte i interviewene om de vidste, om det også gjorde sig gældende for deres venner i skolen. I den forbindelse svarede de, at mange af deres venner fortsat går til noget i deres fritid. Nogle af eleverne i interviewet beskriver dog også, at det kan være hårdt at skulle i SFO eller klub efter skole, og at de nogle gange hellere vil hjem og slappe af før man skal til nogle af sine øvrige fritidsinteresser.

Flere forældre beskriver, at de får trætte børn hjem fra skole, og at de oplever, at deres børn bliver mindre sociale. En forælder siger, at længden på dagen ikke er et problem, men det er, ifølge ham; ” (...) et problem, at lærerne siger til børnene at det også er synd for dem, at de skal være længe i skole”. Det finder han uacceptabelt. Nogle af skolerne har også på enkelte årgange afholdt forsøg med at afkorte skoledagen for nogle klasser. En enkelt forælder har oplevet, at de i hendes datters klasse har et forsøg med kortere skoledage, hvilket hun allerede har oplevet at det har påvirket positivt i forhold til hendes datters trivsel.

Hun oplever, at hendes datter er blevet mindre træt og det opleves også som om at det har givet mere ro i klassen.

I forhold til hvorvidt børn i Dragør går i SFO og klub angiver nedenstående tabel en oversigt over, hvor mange børn der er på et konkret klassetrin, sammenholdt med, hvor mange der er tilmeldt i henholdsvis SFO og klub. Der er en vis usikkerhed i tabellen, da tallene er trukket i maj måned. I løbet af maj bliver kommende 0. klasser indskrevet på SFO, og deres tal indgår således i det samlede tal for indmeldte i SFO, samtidig med, at børn i 3. klasse meldes ud af SFO og ind i klub. Tallene kan dermed ikke aflæses direkte med at vi har en 100 % dækning i forhold til, at alle børn går i SFO.

I Dragør er der pr. 16.04.17 i alt 794 børn på 0-3 klassetrin. I SFO er der indmeldt 774 børn, dvs. at der er 20 børn som kunne gå i SFO, der ikke gør det. Der er fra 4.- 7. klasse 764 børn i Dragør, hvor 375 går i klub. Det vil sige, at der er 389 børn som potentielt kunne gå i klub, men som vælger den mulighed fra. Denne oversigt giver ikke mulighed for at beskrive om man også så dette fald i børn, der har valgt at melde sig ind i en klub før folkeskolereformen og de længere skoledage blev indført. Vi ved fra interviewene, at nogle elever beskriver, at de hellere vil hjem efter skole og slappe lidt af før de skal til deres øvrige fritidsaktiviteter.

Table 1. Oversigt over antallet af børn i SFO og Klub

	0-3 klasse	4-7 klasse
Antal børn i alt i Dragør	794	764
Antal børn tilmeldt SFO	774	
Antal børn tilmeldt klub		375

Overvejelser fremadrettet

Skoledagen er blevet længere, men hvor lang den opleves afhænger af, hvor varieret undervisningen er i løbet af skoledagen. Der skal fortsat arbejdes på at undersøge, hvordan udfordringerne ved at skabe en varieret skoledag kan løses. Fremadrettet bør der være yderligere fokus på en sammenhængende varieret skoledag, med udgangspunkt i den enkelte elevs læring, fremfor en pensumstyret forståelse af

læringsaktiviteterne i skolen. Fremadrettede bør der overvejes, hvordan det er muligt at organisere nye måder at kunne forberede og planlægge skoledagene og undervisningen på.

Bevægelse

Intentionen med bevægelse er at skabe variation i undervisningen, men også bevægelse og fysisk aktivitet er et led i ambitionen om at styrke det faglige niveau. Forskningen viser, at fysisk aktivitet kan understøtte elevernes indlæringssevne. Bevægelse i undervisningen skal bruges som et pædagogisk redskab i relation til et fag og undervisningsemnets indhold.

I interviewene bliver det tydeligt, at der er forskel på hvordan bevægelse anvendes i skolerne. I indskoling kan eleverne komme med mange eksempler på fx at danse en dans på engelsk, tallege og dyre- stratego, bevægelse med ordstavning m.m. Elever fra udskoling derimod, beskriver bevægelse som følger; ” *jeg har bevægelse i skolen når jeg skal hente noget vand og når jeg går tilbage til klassen igen*”.

Både elever fra mellemtrinnet og udskoling giver udtryk for, at de ikke har særlig meget bevægelse kombineret med læring i timerne. De oplever heller ikke, at der er særligt meget anden bevægelse i løbet af skoledagen. Nogle giver udtryk for, at de ønsker mere bevægelse hvor de kan være aktive, men de vil også gerne være kreative selv. Andre ønsker, at de bare har faste pauser.

I indskoling siger eleverne, at niveauet med bevægelse er fint som det er, og det er med til at timerne ikke er kedelige og at de lettere kan koncentrere sig.

Medarbejderne giver udtryk for, at når der skal laves bevægelse med en faglig vinkel, så kræver det meget forberedelse – en tid som de oplever, at de ikke har. Dermed er der ikke meget bevægelse i undervisningen. En medarbejder fortæller også, at bevægelse i udskolingen er svært at kombinere med læring, da de ikke bare kan lave en stafet, eller kan rejse sig op og lave ti hop på stedet, da læringsgraden kræver meget mere koncentration.

Forældre beskriver, at deres børn er meget begejstrede for bevægelse med faglig udvikling, men at der går længere og længere imellem at deres børn giver udtryk for, at de oplever det. Dette kan måske skyldes at børnene rent faktisk har mindre bevægelse, men det kan også skyldes at børnene ikke lægger mærke til, når der er bevægelse i undervisningen, da det kan være blevet en mere naturlig del af deres skoledag.

Overvejelser fremadrettet

Der er enighed i interviewene om, at der særligt for mellemtrinnet og udskolingen er for lidt bevægelse i løbet af skoledagen.

Der er fortsat behov for at have et særligt fokus på bevægelse som et vigtigt element i at skabe den nødvendige variation i læringsaktiviteterne, der øger læring, trivsel og sundhed for eleverne. Eleverne nævner selv, at det er en stor motivation for dem at kunne bevæge sig og få lov til at være aktive i timerne.

Evalueringen efterlader et indtryk af, at der fortsat er behov for kompetenceudvikling af medarbejderne i at gøre bevægelse til en daglig del af undervisningen.

Åben skole

I aftaleteksten om folkeskolereformen er hensigten med den åbne skole formuleret således, at skolerne skal åbne sig over for det omgivende samfund. Det fremgår af interviewene at elever, medarbejdere og forældre forbinder åben skole med deres fleksdage, da det er på de dage, hvor der er tid til at tage på udflugter eller få aktører fra det omkringliggende samfund til at indgå i skolens læringsaktiviteter.

I Dragør har alle skolerne en dag om ugen, der kaldes for fleksdagen. Det er en dag uden fast skema, som det kendes på de øvrige skoledage. Ambitionen med fleksdagen er, at give mulighed for at skabe en anderledes og mere varieret undervisning for eleverne. Hensigten med fleksdagen er endvidere at give muligheden for at fordybe sig i et emne på forskellige måder. Derudover giver fleksdagen også skolerne mulighed for at inddrage det omkringliggende samfund, samt mulighed for at inddrage andre voksne fra erhvervs-, forenings- og kulturlivet i undervisningen. Derudover er fleksdagen også en dag, hvor de tager ud på museum eller andre ture ud af huset. Fleksdagen vil derfor blive beskrevet nærmere under afsnittet om åben skole. I alle interviewene er der en generel positiv holdning til fleksdagen, som beskrives som værende med til at skabe varieret og god undervisning. Nogle elever beskriver, at det kan være fedt at fordybe sig i en opgave over en hel dag. Enkelte elever beskriver dog, at fleksdagen nogle gange er hele dage med tavleundervisning, hvor det er læreren, der underviser meget fra tavlen og beskrives som mere traditionel undervisning med den enkelte undtagelse, at de måske er i SFOs lokaler, når de har undervisning. Grundlæggende beskrives det særligt gode ved fleksdagene, at der er to voksne tilknyttet, da det giver mere ro i klassen, og at det er nemmere at få lavet tingene, når der er to.

Eleverne beskriver, at de er rigtige glade for fleksdagen, hvor de har mulighed for at komme på udflugter. Nogle elever beskriver også at fleksdagen er hele dage med tavleundervisning, som kan være rigtig hårde. Nogle elever fortæller, at fleksdagen er med til at skabe variation, som de nogle gange kan savne. De fortæller endvidere, at de ikke er lige så trætte efter en fleksdag (hvis det altså ikke er tavleundervisning hele dagen), som på de andre dage. En elev udtaler at; *"fleksdagen er noget af det bedste ved den måde vi har skole på nu"*. Eleverne har umiddelbart lidt svært ved at svare på, om der er nogen fra det omkringliggende samfund, biblioteket, musikskolen eller ungdomsskolen der nogle gange står for læringsaktiviteterne i skolen. Eleverne kan dog alle komme med mange eksempler på undervisning, hvor det er 'eksperter' der underviser, fx fra lufthavnen, der har undervist i førstehjælp, eller der har været nogle fra Dragør Rugby Klub og undervise eller nogle fra Louisiana samt aktiviteter som fx vinterbadning med ungdomsskolen og museet. I interviewene giver eleverne udtryk for, at mængden af fleksdagene er passende.

Medarbejdere giver udtryk for, at ideen med fleksdagen er rigtig god og at de er glade for den – i princippet. De oplever dog, at ideen med fleksdagen ikke er slået igennem. Medarbejderne føler sig bundet af, at der ikke er nok ressourcer til at tage ud af huset særligt i forhold til økonomi. Det betyder i praksis, at de laver de samme ting på fleksdagen, som de gør alle andre dage. På den måde bliver fleksdagen mere en fordybelsesdag og det kan i nogle fag blive en hård dag. Lærerne giver også udtryk for, at de, selvom de har mulighed for det, har svært ved at inddrage aktører fra det omkringliggende samfund, fx fra banken, ungdomsskolen eller andre steder ind i deres læringsaktiviteter. Dette hænger, ifølge lærerne, sammen med, at det er tidskrævende at planlægge dette samarbejde, en tid som lærerne ikke altid oplever at have til rådighed.

Forældrene synes, at det er godt med fleksdagen. Særligt beskriver forældrene, at det bliver rigtig godt, når skolerne får lavet nogle sammenhængene forløb, hvor turene underbygger læringsforløbene i skolen, så det kommer til at hænge sammen. Nogle forældre giver udtryk for, at fleksdagen fungerer bedst når de tager ud af huset, fordi børnene her har muligheden for at fordybe sig i et emne. Det fremgår også, at forældrene tænker, at fleksdagen er meget ressourcekrævende. De giver i den forbindelse udtryk for, at skolerne gerne må gøre endnu mere brug af forældrene som ressource. De beskriver i den forbindelse, at skolerne er gode til spørge ud om nogle af forældrene har mulighed for at tage med på tur eller lignende allerede nu, men skolerne kunne måske også inddrage forældrene i forhold til at lave foredrag og tage med ture – men forældrene understreger, at det skal gøres således, at det ikke ligger et pres på forældrene om at der er en forventning til, at de skal byde ind.

Forældrene påpeger endvidere, at de oplever at skoledagen ikke længere er tænkt særligt sammenhængende for deres børn, hvilket de oplevede mere i begyndelsen af folkeskolereformen. I begyndelsen var der, ifølge forældrene, meget fokus på en sammenhængende dag med mulighed for at røre sig og have variation i løbet af dagen. Dette fokus oplever forældrene er mere fraværende i dag.

Overvejelser fremadrettet

Forståelsen af åben skole er mest i spil i forhold til fleksdagen. Der er bred enighed om, at fleksdagen har et stort potentiale. Flexdagen giver mulighed for den sammenhængende, varierede skoledag, hvor eleverne er aktive og der er mulighed for at få inspiration udefra.

Der er et stort fokus i udmøntningsdokumentet på det fremadrettede arbejde med åben skole i forskellige former.

Pauser

I Dragør er det besluttet lokalt at afskaffe de traditionelle faste frikvarterer, og i stedet er der indført en fælles spisepause på 60 minutter midt på dagen. Øvrige pauser tilrettelægges af lærerne og pædagogerne. Øvrige pauser i løbet af dagen kan derfor både være karakteriseret af brain-breaks, pustere, en bevægelsesaktivitet med/uden faglig udvikling – hvor man får en pause fra den ordinære undervisning. Eleverne giver udtryk for, at de bliver urolige hvis de ikke får pause, og at det kan være forskelligt hvornår de ligger samt hvor mange de får. I de forrige år har eleverne givet udtryk for, at det er frustrerende ikke at vide, hvornår man har pause. Der er tilsyneladende ikke den samme tvivl om man får pauser i løbet af dagen.

Der er stor forskel på elevernes holdning til de pauser de får, hvor nogle oplever at niveauet med pause er helt fint oplever andre, at de ikke får særlig mange pauser. Der er tilsyneladende også forskel på, hvordan pausemønstrene er på de forskellige matrikler, hvor nogle oplever en nogenlunde fast struktur, er det for andre mere varierende, hvordan pauserne tager sig ud. Ved forrige evaluering gav eleverne dog i langt højere grad udtryk for, at de manglede forudsigelighed og struktur på pauserne, som ikke i samme grad kommer frem ved denne evaluering. Der er dog stadig enkelte, der ønsker de faste pauser.

Medarbejderne giver udtryk for, at dét at de faste pauser er fjernet har bevirket, at eleverne får langt flere pauser end tidligere, fordi det ikke er koordineret. Nogle medarbejdere finder det irriterende at skulle give ekstra almindelige tissepauser eller lave pauser i form af bevægelse kombineret med læring, da de har et pensum de skal nå. Derudover giver medarbejderne udtryk for, at der mangler struktur på pauserne, da det kan give meget uro, hvis nogle klasser holder pauser og andre ikke gør.

Både medarbejdere og forældre påpeger udfordringen med, at alle pauseaktiviteterne er lærerbestemte, og at eleverne, ifølge medarbejderne og forældrene, savner selv at kunne bestemme og have egen tid. Dette gør sig især gældende for elever i indskolingen. Som en forældre siger, så er der stor ros til lærere og pædagoger for de mange trivselslege m.m. de sætter i gang, men deres børn savner den frie leg.

Overvejelser fremadrettet

Pauser er vigtige for børnene, hvorfor lærerne og pædagogerne fortsat bør have opmærksomhed på dette. Fremadrettet bør der arbejdes med, at skolerne og medarbejderne skaber en sammenhængende varieret skoledag med koordinering af de aktiviteter som børnene præsenteres for. Herunder også planlægning af børnenes pauser. Arbejdet har ledelsernes opmærksomhed.

Lektier

Evalueringen viser, at der er stor spredning hos børnene i forhold til, hvor mange lektier de skal lave hjemme. Der er nogle elever som ingen lektier har for og andre som skal lave lektier hver dag. Alle giver udtryk for, at der er en vis mængde pensum / opgaver i bogen som man skal igennem, og hvis man når det i skolen har man ikke lektier for, og hvis man ikke når det henne i skolen i løbet af skoledagen har man lektier for. Nogle elever giver udtryk for, at niveauet med lektier er fint, og at det er godt med lektier, fordi at man så føler at man laver noget. Andre giver udtryk for, at lektier er spild af tid, da man kun lærer noget i skolen og derhjemme er det bare noget som skal laves, fordi man hellere vil lave andre ting, hvorfor, man ifølge den elev, ikke gør sig lige så umage, som når man er i skolen. Nogle elever siger, at det er svært at lave lektier derhjemme, fordi man der ikke altid kan få hjælp til opgaverne. Andre igen giver udtryk for, at det er godt med lektier, så man ikke får et chok når man kommer i gymnasiet, hvor der er mange lektier. En elev udtrykker det således *"Det dur jo ikke, at vi ikke er vant til at lave lektier når vi skal i gymnasiet"*. En elev beskriver også, *"at det er underligt at det altid er de store opgaver og afleveringer, der skal laves derhjemme"*. Denne elev siger i forlængelse af dette, *"Det kunne være fint også at kunne lave de store opgaver i skolen, hvor man kan få hjælp af læreren."*

Der er ligeledes spredning i udsagnene fra medarbejdere og forældre. Her giver nogle lærere udtryk for, at de giver lektier for, men færre end tidligere, og andre lærere fortæller, at de ingen lektier giver, men at dette medfører, at forældrene efterspørger lektierne, for at kunne følge med i, hvad deres børn lærer i skolen. En forælder fortæller, at hendes barn i gennemsnittet bruger en time hver dag på lektier, og at hendes datter typisk har lektier for, fordi hun ikke kunne få den hjælp, som hun har brug for i skolen. En

forælder beskriver, at hans drenge aldrig har lektier for, hvilket i en travl hverdag er dejligt, men at det også er forbundet med en usikkerhed i forhold til at vide, om hans sønner er godt med i skolen. Nogle forældre begrundes, at deres børn ikke når lektierne i skolen med, at der er for meget uro i klassen til at kunne koncentrere sig eller at læreren ikke har tid til at hjælpe deres børn.

Overvejelser fremadrettet

I forhold til lektier kunne der med fordel arbejdes på at skabe fælles forståelser af lektier. Det kunne i den forbindelse være relevant at forholde sig til, hvorfor eleverne skal have lektier for, og hvad lektier er. Hvor mange lektier skal børnene have derhjemme? Er det udelukkende med henblik på, at komme igennem et pensum? Er det for at sikre, at alle elever træner derhjemme, hvor de er niveaumæssigt eller? Hvad med de børn, der ikke kan få den rette hjælp derhjemme, hvordan sikrer vi, at de børn bliver så dygtige som deres potentiale rækker? Derudover synes det væsentligt at forholde sig til, hvad hensigten er med, at de børn der har nemt ved skolen og altid når deres ting i skolen aldrig har lektier for? I den forbindelse synes det vigtigt at forholde sig til, om disse elever udfordres tilstrækkeligt- såfremt at lærerne giver lektier for med henblik på, at eleverne skal træne der hjemme?

Der er behov for at medarbejderne og ledelser tager nogle fælles drøftelser om dette emne.

Læringsmålstyret undervisning

Skolernes arbejde med læringsmålstyret undervisning skal efter hensigten understøttes af læringsmål, hvor der sættes tydelige mål for elevernes læring. Disse udarbejdes med henblik på at øge det faglige niveau for alle elever uanset deres udgangspunkt. Spørges der i interviewene ind til om eleverne ved, hvad de er i gang med at lære lige nu, svarer de alle, at de godt ved, at de skal lære at læse og at de får læseprøver. Men de giver ikke udtryk for, at de sætter nogle konkrete mål i samarbejde med læreren eller selv formulerer nogle mål. Nogle elever fortæller, at de har mål, fx har en indskolingsklasse et skab fyldt med mål, hvad målene konkret er, kunne eleverne ikke beskrive nærmere. Eleverne kan generelt ikke beskrive meget om deres læringsmål.

I Dragør har vi valgt læringsplatformen MinUddannelse, hvor eleverne bl.a. kan se de læringsmål, der opstilles for dem i de enkelte fag. I interviewene blev der i forlængelse af spørgsmålene om læringsmål også udfoldet nogle betragtninger om arbejdet med MinUddannelse. Eleverne fortæller dog, at de ikke kender særlig meget til MinUddannelse. I indskolingen bruger de det tilsyneladende slet ikke, på mellemtrinnet og i udskolingen anvendes det lidt mere til evalueringer og til at aflevere opgaver i. Fælles for eleverne er, at de ikke bruger MinUddannelse i deres daglige arbejde i skolen, tilsyneladende ej heller til at formulere læringsmål med. Eleverne fortæller også, at det, ifølge dem, er meget få lærere bruger

MinUddannelse, og at det for eleverne mest virker som et værktøj, hvor lærerne har deres informationer og arbejdes materiale på.

Medarbejderne påpeger i den sammenhæng, at de er blevet skåret i deres forberedelsestid, og derved ikke har tid til både at forberede undervisningen og sætte individuelle læringsmål på en tilfredsstillende måde. De påpeger, at de tidligere tænkte meget mere i læringsmål end nu, hvor de rent faktisk skal. Lærerne giver endvidere udtryk for, at de bruger rigtig meget tid på at lægge ting ind i systemet og lave læringsmål, læringsmål som de oplever ikke giver mening for børnene. De påpeger dog også, at eleverne godt ved hvad de skal lave. Nogle lærere fortæller at de indleder deres undervisning med, at beskrive overfor børnene, hvad der er målene i timen og hvad der skal arbejdes med. Spørges der mere konkret ind til MinUddannelse og brugen af den, beskrives MinUddannelse som en tidsrøver, der tager tid fra forberedelsen. Nogle lærere beskriver, at MinUddannelse som platformen kan rigtig mange ting, som de bare mangler at lære at bruge rigtigt, og at platformen er fantastisk til at lave årsplaner i.

Forældrene fortæller, at læringsmål er blevet til et emne, som er på ved alle forældremøder, da forældrene har svært ved at følge med og se læringsmålene. Når der i interviewene spørges ind til brugen af MinUddannelse blandt forældrene, er der flere forældre som slet ikke har hørt om platformen, mens andre fortæller, at de godt kender den, men at den ikke bliver anvendt. Dette skyldes, ifølge nogle af forældrene, at det er besværligt at tjekke informationer to steder; både på skoleintra og i MinUddannelse.

Overvejelser fremadrettet

Arbejdet med læringsmål og indførelsen af den digitale platform MinUddannelse er endnu ikke udfoldet, hvorfor der fortsat er behov for at arbejde med hvordan dette kan gøres. I den forbindelse synes det væsentligt at forholde sig til, hvor vidt der er tilfredsstillende fremgang i forhold til at tænke i læring fremfor undervisning og pensum? Derudover bør det overvejes, hvordan medarbejderne kan komme til at kende værktøjet tilstrækkeligt med henblik på at gøre det til et anvendeligt arbejdsredskab, som ikke udelukkende opleves som en tidsrøver.

Ønsker til en endnu bedre skoledag

Hvert interview er afsluttet med spørgsmålet om deltagerne havde nogle ønsker, der kunne gøre deres skoledag endnu bedre.

Eleverne kom med forskellige ting, der kunne forbedre deres skoledag, bl.a. en skolekantine, som blev nævnt af flere. Derudover blev det også nævnt, at det kunne være godt med to-voksenundervisning,

holddeling og muligheden for mere differentieret undervisning. Derudover blev det også nævnt at eleverne savner selv at være mere aktive i undervisningen. De ønsker færre lektier og nye bøger.

Medarbejderne gav udtryk for, at de også ønsker to-voksen undervisning, holddeling og kortere skoledage. Derudover nævner de mere tid til forberedelse.

Forældrene nævnte en mere effektiv skoledag, hvor deres børn kommer hjem med fornemmelsen af at have rykket sig. Der nævnes også her to-voksen undervisning. En forælder kom med forslaget om at indføre morgensang.